

SEMBLANÇA

Marià OLIVER

S'han dit tantes coses de l'Oliva que hom no sap ja què escriure sobre la seva personalitat. Potser fora millor quedar una mica al marge dels elogis —ben merescuts per altra part— i centrar-nos en allò que pertany més al tarannà del qui fou treballador infatigable, arqueòleg insigne i un entusiasta gairebé émaniàtic de les nostres velles pedres de totes les contrades. Per això, ens permetrem cenyir-nos a una petita semblança del nostre amic tot just suara desaparegut.

De talla mitjana i un xic desgarbat, cara rodona y front ample. El rostre afable amb la rialla a punt en tot moment entre els seus llavis prims i la boca esprimatxada. Dues arrugues fent solc del nas als llavis li donaven aquest to de bonhomia seu tan característic. Uns petits xaragalls dessor de cada ull li con-

ferien i accentuaven encara més aquell aire entre distret i absent que tot sovint s'hi traslluïa. Poseu-hi unes celles ben emmarcades i un petit sotabarba que gairebé no gosava sortir i tindreu l'estampa distintiva del seu demble on hi manca solament un nas un xic desproporcionat i punxegut i sobretot uns ulls vius, inquisitius, manyacs i astuts alhora, observadors de tot allò que tenia, per a ell, un interès i unes pupil·les inquietes, llampants, que escalabornaven, a tothora, aquelles pedres que ell tan estimava. Vestia amb senzillesa quasi franciscana — no hi donava importància — i caminava amb passos petits i mesurats, però sempre amb pressa com si li mancés temps. I li mancava perquè la seva ment furava sense parar, ara per les coses no enllestides de l'Empordà, ara per aquella estàtua de La Garrotxa o bé per tot allò que no havia tingut temps de posar-hi remei. El seu despatx era un garbuix de notes, de llibres, de revistes de tota mena i d'apunts escrits per ell mateix de mil i una coses interessants que anava recollint. Eren fets amb una lletra menuda i unes ratlles espesses on donava detalls que ell no volia pas oblidar. Hom no hi hauria pas trobat el que cercava per les moltes coses que hi havia, però ell, amb una diligència infal·lible, tenia tot seguit a les mans aquell aspecte que hom li preguntava o que ell necessitava per a completar quelcom o simplement recordar-ho.

L'Oliva tenia un caràcter enter i sense ser terc, perquè els homes intel·ligents com ell no solen ser-ho, mantenia les seves conviccions amb una ardidesa profundament sentida, producte de l'estudi i de la continuada reflexió. Tenia una memòria extraordinària i el mateix recordava les dovelles que mancaven a l'arc d'una petita església romànica perduda enmig del Pirineu que l'àmfora trencada trobada en les excavacions d'Ullastret o la necessitat de restaurar l'absis d'aquell temple de la plana empordanesa. Ho recordava tot, tant és així que hi ha per les nostres comarques més d'un que encara guarda — ho suposem — les cartes que continuament li enviava per a fer-li memòria de què aquell retaule gòtic era del museu o aquella estàtua havia de tornar a la parroquia d'on havia sortit.

Treballador infatigable donava abast a tot i segurament no hi haurà pas cap persona capaç de poder subsituir-lo en tots els afers que ell sol portava. Robava temps al temps i des de bon matí, tot pausadament, sense atabalar-se, començava la tasca que no acabaria fins altes hores de la nit anant d'ací i d'allà sempre amb el farcell de les seves cabòries que eren les pedres que li tenien el cor robat.

Amb l'americana oberta i el pas menut i l'aire absent, l'Oliva donava la impressió de posseir un ignot desig inabastable, però, ben al contrari, ell sabia el què volia i com aconseguir-ho. Ningú, pel seu aspecte modest i el seu posat de *no ésser-hi, hauria somniat que, en aquella ment, hi havia una fecunditat exhuberant gairebé inexhaurible i, amb ella, feu una conquesta artística i arqueològica que ens ha llegat amb aquell seu somriure de bonhomia i amb aquella seva tranquil·litat d'esperit que li era tan pròpia. Com qui no volia la cosa, heus ací que l'Oliva ens ha donat, amb la seva vida, quelcom que no té preu; quelcom que se'ns apareix impossible que ho poguéssim realitzar un home sol; quelcom que porta el secret íntim d'uns sentiments i d'una vocació viscuda dia a dia i feta realitat fecunda i inimaginable.*